

Instrukcje warunkowe i skoku

Rejestr flag

bit	Skróć/wartość	Opis	Typ
0	CF	flaga przeniesienia (carry)	S
2	PF	flaga parzystości (parity)	S
4	AF	flaga wyrównania (adjust)	S
6	ZF	flaga zera (zero)	S
7	SF	flaga znaku (sign)	S
10	DF	flaga kierunku (direction)	C
11	OF	flaga przepełnienia (overflow)	S

S: Znacznik stanu
C: Znacznik kontrolny
X: Znacznik systemowy

(C) KISI d.KIK PCz 2022 Programowanie niskopoziomowe 2

Warunki dotyczące flag

- E/Z equal/ zero ZF=1
- NE/NZ not equal/ not zero ZF=0
- C carry CF=1
- NC not carry CF=0
- O overflow OF=1
- NO not overflow OF=0
- S sign (negative) SF=1
- NS not sign (non-negative) SF=0
- P/PE parity/ parity even PF=1
- NP/PO not parity/ parity odd PF=0

(C) KISI d.KIK PCz 2022 Programowanie niskopoziomowe 3

Warunki porównania liczb

- E/Z equal/ zero ZF=1
- NE/NZ not equal/ not zero ZF=0

Dla liczb bez znaku:

- A/NBE above/ not below or equal CF=0 i ZF=0
- AE/NB above or equal/ not below CF=0
- B/NAE below/ not above or equal CF=1
- BE/NA below or equal/ not above CF=1 lub ZF=1

Dla liczb ze znakiem

- G/NLE greater/ not less or equal ZF=0 i SF=OF
- GE/NL greater or equal/ not less SF=OF
- L/NGE less/ not greater or equal SF<>OF
- LE/NG less or equal/ not greater ZF=1 lub SF<>OF

(C) KISI d.KIK PCz 2022 Programowanie niskopoziomowe 4

Wpływa na flagi: -

Instrukcja CMOVcc

CMOVcc cel, źródło

Jeśli jest spełniony warunek cc, przesyła źródło do miejsca przeznaczenia (rejestr 16, 32 lub 64 bitowy). Instrukcja wprowadzona w procesorach rodziny P6!

if cc then cel:=źródło

cmovz eax, zmienna
cmovge edx, [ebx+esi*4]
cmovna rax, rdx

(C) KISI d.KIK PCz 2022 Programowanie niskopoziomowe 5

Instrukcje CMOVcc

- CMOVE/CMOVZ Prześlij jeżeli equal/ zero
- CMOVNE/CMOVNZ Prześlij jeżeli not equal/ not zero
- CMOVA/CMOVNB Prześlij jeżeli above/ not below or equal
- CMOVAE/CMOVNB Prześlij jeżeli above or equal/ not below
- CMOVNB/CMOVNAE Prześlij jeżeli below/ not above or equal
- CMOVBE/CMOVNA Prześlij jeżeli below or equal/ not above
- CMOVG/CMOVNLE Prześlij jeżeli greater/ not less or equal
- CMOVGE/CMOVNL Prześlij jeżeli greater or equal/ not less
- CMOVL/CMOVNGE Prześlij jeżeli less/ not greater or equal
- CMOVLE/CMOVNG Prześlij jeżeli less or equal/ not greater
- CMOVC Prześlij jeżeli carry
- CMOVNC Prześlij jeżeli not carry
- CMOVO Prześlij jeżeli overflow
- CMOVNO Prześlij jeżeli not overflow
- CMOVNS Prześlij jeżeli sign (negative)
- CMOVNS Prześlij jeżeli not sign (non-negative)
- CMOVPE/CMOVPE Prześlij jeżeli parity/ parity even
- CMOVNP/CMOVPO Prześlij jeżeli not parity/ parity odd

(C) KISI d.KIK PCz 2022 Programowanie niskopoziomowe 6

Przykład

```
MyMax64 proc
movsxd rax, ecx
movsxd rdx, edx
cmp rax, rdx
cmovl rax, rdx
ret
MyMax64 endp
```

```
function
TForm1.MyMax(x,y:integer):integer;
asm
mov eax, x
cmp eax, y
jnc @@exit
mov eax, y
@@exit:
end;

function
TForm1.MyMax2(x,y:integer):integer;
asm
mov eax, x
cmp eax, y
cmovc eax, y ;cmovb eax,y
end;
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

7

Skoki warunkowe Jcc

- JE/JZ Skocz jeśli equal/zero
- JNE/JNZ Skocz jeśli not equal/not zero
- JA/JNBE Skocz jeśli above/not below or equal
- JAE/JNB Skocz jeśli above or equal/not below
- JB/JNAE Skocz jeśli below/not above or equal
- JBE/JNA Skocz jeśli below or equal/not above
- JG/JNLE Skocz jeśli greater/not less or equal
- JGE/JNL Skocz jeśli greater or equal/not less
- JL/JNGE Skocz jeśli less/not greater or equal
- JLE/JNG Skocz jeśli less or equal/not greater
- JC Skocz jeśli carry
- JNC Skocz jeśli not carry
- JO Skocz jeśli overflow
- JNO Skocz jeśli not overflow
- JS Skocz jeśli sign (negative)
- JNS Skocz jeśli not sign (non-negative)
- JPO/JNP Skocz jeśli parity odd/not parity
- JPE/JP Skocz jeśli parity even/parity

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

8

Wpływa na flagi: -

Instrukcja JZ

jz przesunięcie

Przeskakuje do podanej etykiety (adres jest względny 16/32bitowy).

EIP := EIP + przesunięcie

jz dalej

...

dalej: ...

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

9

Przykład

Sortowanie

```
procedure MySort(t:array of integer;n:integer);
asm
push edi ;zabezpiecz rejestry
push esi
mov esi, n ;liczba
dec esi ;esi ostatni element
mov edx, t ;adres tablicy
@@p:
mov edi, esi
dec edi ;poprzedzający element
mov eax, [edx+esi*4] ;ostatni do eax
cmp eax, [edx+edi*4] ;czy >=
jae @@a
xchg eax, [edx+edi*4] ;zamień elementy
mov [edx+esi*4], eax
@@a:
dec edi ;pętla wewnętrzna
jns @w
dec esi ;pętla główna
jnz @p
pop esi ;przywróć rejestry
pop edi
end;
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

10

Wpływa na flagi: -

Instrukcje sterujące przebiegiem programu +

- JMP Skok bezwarunkowy
- JCXZ/JECXZ/JRCX Skok jeśli zero w rejestrze CX/ECX/RCX
- LOOP Pętla z licznikiem CX/ECX/RCX
- LOOPZ/LOOPE Pętla z licznikiem CX/ECX/RCX i zero/equal
- LOOPNZ/LOOPNE Pętla z licznikiem CX/ECX/RCX i not zero/not equal
- CALL Wywołanie podprogramu
- RET Powrót z podprogramu
- IRET Powrót z podprogramu obsługi przerwania
- INT Przerwanie programowe
- INTO Przerwanie przy przekroczeniu zakresu
- BOUND sprawdzenie ograniczeń indeksu tablicy
- ENTER Wysokopoziomowe wejście do podprogramu – utworzenie ramy stosu
- LEAVE Wysokopoziomowe wyjście z podprogramu – usunięcie ramy stosu

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

11

Instrukcja JMP

jmp adres

Przeskakuje do podanej etykiety (adres jest względny 8/16/32bitowy lub bezwzględny).

EIP := EIP + przesunięcie(adres)

CS := segment(adres); EIP := EIP + przesunięcie(adres)

jmp dalej

jmp eax

jmp [esi]

jmp lib1:dalej

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

12

Wpływa na flagi: -

Instrukcja JCXZ/JECXZ/JRCXZ

JCXZ/JECXZ/JRCXZ przesunięcie

Skok jeśli zero w rejestrze CX/ECX/RX do podanej etykiety (adres jest względny 16/32/64 bitowy).

EIP := EIP + przesunięcie

```
petla: ...
    jecxz dalej
    ...
    jmp petla
```

dalej: ...

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

13

Wpływa na flagi: -

Instrukcja LOOP

loop przesunięcie

Pętla z licznikiem CX/ECX/RX. Zmniejsza CX/ECX/RX o 1 i jeśli nie uzyskano zera przeskakuje do podanej etykiety (adres jest względny 8 bitowy).

EIP := EIP + przesunięcie(adres)

```
petla: ...
    ...
    loop petla
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

14

Przykład

Sinia

```
function silnia(n:integer):integer;
asm
    mov ecx, eax
    dec ecx
    @p: imul eax, ecx
    dec ecx
    jnz @p
end;

function silnia2(n:integer):integer;
asm
    mov ecx, eax
    @p: dec ecx
    jecxz @e
    imul eax, ecx
    jmp @p
    @e:
end;

function silnia3(n:integer):integer;
asm
    mov ecx, eax
    dec ecx
    @p: imul eax, ecx
    loop @p
end;
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

15

Przykład

```
for(int i=0;i<n;i++)
{
    ...
}
```

```

xor     rcx,rcx
for_petla:
cmp     rcx,n
jnb    for_end
...
for_cont:
inc    rcx
jmp   for_petla
for_end:

xor     rcx,rcx
for_petla:
...
for_cont:
inc    rcx
cmp   rcx,n
jnb   for_petla
for_end:

mov     rcx,n
for_petla:
...
for_cont:
dec    rcx
jnz   for_petla
for_end:
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

16

Wpływa na flagi: -

Instrukcja LOOPZ/LOOPE

loopz/loope przesunięcie

Pętla z licznikiem CX/ECX/RX i zero/equal. Zmniejsza CX/ECX/RX o 1 i jeśli nie uzyskano zera w CX/ECX/RX i flaga ZF=1 przeskakuje do podanej etykiety (adres jest względny 8 bitowy).

EIP := EIP + przesunięcie(adres)

```
petla: ...
    ...
    loopz petla
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

17

Wpływa na flagi: -

Instrukcja LOOPNZ/LOOPNE

loopnz/loopne przesunięcie

Pętla z licznikiem CX/ECX/RX i nie zero/equal. Zmniejsza CX/ECX/RX o 1 i jeśli nie uzyskano zera i flaga ZF=0 przeskakuje do podanej etykiety (adres jest względny 8 bitowy).

EIP := EIP + przesunięcie(adres)

```
petla: ...
    ...
    loopnz petla
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

18

Wplywa na flagi: -

Instrukcja CALL

call adres

Instrukcja call wywołuje podprogram, wysyła na stos adres powrotu EIP|RIP lub CS:EIP|RIP. Parametr adres wpisuje do EIP|RIP lub CS:EIP|RIP.

push e(r)ip; (push cs);

E(R)IP := przesunięcie adres; (CS := selektor segmentu)

call procedura

call eax

call [esi]

Wplywa na flagi: -

Instrukcja RET

ret (ile)

Instrukcja ret wraca z podprogramu, pobiera ze stosu adres powrotu do EIP|RIP lub CS:EIP|RIP. Jeśli posiada parametr ile, to dodatkowo usuwa ze stosu ile bajtów (niepotrzebne już parametry aktualne wywołania).

pop e(r)ip; (pop cs); (e(r)sp:=e(r)sp+ile)

ret

ret 6

Przykład

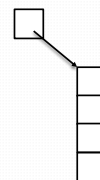
Silnia

```
function silnia3(r:integer):integer;
asm
and  eax,ecx
cmovz eax,one
jz   @e
push ecx
dec  ecx
call silnia3
pop  edx
imul ecx,edx
@e:
end;

one db 1,0,0,0,0,0,0,0
silnia4 proc;
cmp  rcx,1
cmovbe rcx,one
jbe  @e
push rcx
dec  rcx
call silnia4
pop  rcx
imul rcx,rcx
@e: ret
silnia4 endp;
```

Przykład

Tablice - wektory

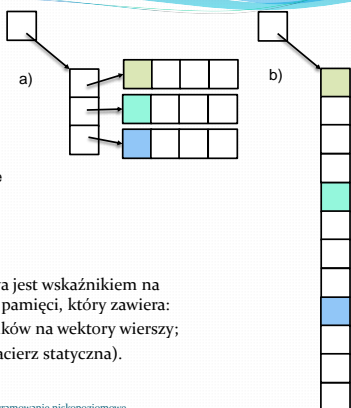

Zmienna tablicowa jest wskaźnikiem na początek obszaru pamięci, który zawiera tablicę.

Przykład

Tablice – Macierze Dynamiczne i statyczne

Zmienna tablicowa jest wskaźnikiem na początek obszaru pamięci, który zawiera: a) wektor wskaźników na wektory wierszy; b) całą tablicę (macierz statyczna).

Przykład

Oblicz sumę elementów tablicy typu int (32)

```
;rcx – wskaźnik do macierzy dynamicznej
;rdx – liczba wierszy
;r8 – liczba kolumn
suma_et proc;
xor  rax, rax ;suma=0
@pz: mov  r9, r8 ;liczba kolumn
mov  r10, [rcx+8*r8-8];adr. wiersza
@pw: movsxd r11, [r10+4*r9-4]
add  rax, r11
dec  r9 ;liczba kolumn--
jnz  @pw
dec  rdx ;liczba wierszy--
jnz  @pz
ret
suma_et endp;
```

Wpływa na flagi: -

Instrukcja INT

`int nr`

Wywołuje przerwanie programowe o numerze nr (0-255). Numery z zakresu 0-31 są zarezerwowane. Instrukcja `int` działa podobnie do instrukcji `call`, jednak dodatkowo wysyła na stos flagi i wchodząc do podprogramu część z nich zeruje.

`int 21h`

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

25

Przerwania i wyjątki zarezerwowane

Wektor Nr	Mnemonic	Opis	Zródło
0	#DE	Błąd dzielenia	Instrukcje DIV i IDIV.
1	#DB	Debugger	Dowolne odwołanie do kodu i danych.
2	#NM	Przerwanie NMI	Przerwanie niemaskowalne Non-maskable external.
3	#BP	Breakpoint	Instrukcja INT 3.
4	#OF	Overflow	Instrukcja INTO.
5	#BR	BOUND przekroczony zakres	Instrukcja BOUND.
6	#UD	Błędny kod	Instrukcja UD2 lub zarezerwowany kod. ¹
7	#NM	Urządzenie nie dostępne (Brak koprocessora)	Instrukcje zmienneprzecinkowe lub WAIT/FWAIT.
8	#DF	Błąd Double	Dowolna instrukcja generująca wyjątek NMI lub INTR.
9	#MF	CoProcessor Segment Overrun (resetow)	Instrukcje zmienneprzecinkowe. ²
10	#TS	Błędny TSS	Przełączanie zadań lub dostęp do TSS.
11	#NP	Segment nieobecny	Ładowanie rejestrów segmentowych lub dostęp do segmentów systemowych.
12	#SS	Segment stosu uszkodzony	Operacje na stosie i ładowanie rejestru SS.
13	#GP	Ogólna ochrona	Dowolne odwołanie do pamięci i inne zabezpieczenia.
14	#PF	Błąd strony	Dowolne odwołanie do pamięci.
15		Zarezerwowane	
16	#MF	Błąd zmienneprzecinkowy (błąd matematyczny)	Instrukcje zmienneprzecinkowe lub WAIT/FWAIT.
17	#AC	Kontrola wyrównania	Dowolne odwołanie do danych w pamięci. ³
18	#MC	Kontrola maszyny	Kod błędu (o ile występuje) i źródło zależy od modelu. ⁴
19	#XM	Wyjątek SIMD	Instrukcje zmienneprzecinkowe SIMDs.
20-31		Zarezerwowane	
32-255		Przerwania maskowalne	Przerwania zewnętrzne INTR lub instrukcje INT n.

¹ Instrukcja UD2 została wprowadzona w procesorze Pentium Pro. ² Procesory IA-32 po procesorze Intel986 nie generują tego wyjątku.

³ Wyjątek wprowadzony w procesorze Intel986. ⁴ Wyjątek wprowadzony w procesorze Pentium i poprawiony w procesorach rodziny P6.

⁵ Wyjątek wprowadzony w procesorze Pentium III.

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

26

Wpływa na flagi: -

Instrukcja INTO

`into`

Wywołuje przerwanie programowe (4) w przypadku ustawienia flagi OF (nadmiaru).

`into`

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

27

Wpływa na flagi: -

Instrukcja IRET/IRETD/IRETQ

`iret/iretd/iretq`

Instrukcja `iret/iretd/iretq` wraca z podprogramu obsługi przerwania, pobiera ze stosu adres powrotu do CS:EIP|RIP oraz flagi zachowane przy wywołaniu przerwania.

`pop e(r)ip; pop cs; pop (e(r)flags)`

`iret`

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

28

Wpływa na flagi: -

Instrukcja BOUND

`bound idx, gr`

Sprawdza, czy indeks tablicy (wartość 16/32 bitowa ze znakiem) zawarty w rejestrze `idx` nie przekracza jej granic określonych przez strukturę w pamięci `gr` złożoną z granicy dolnej i górnej. W przypadku przekroczenia granicy generowany jest wyjątek przekroczenia granicy tablicy.

`bound eax, granice1`

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

29

Wpływa na flagi: -

Instrukcja ENTER

`enter storage, level`

Tworzy ramę stosu w podprogramie z uwzględnieniem poziomu zagnieżdżenia podprogramów lokalnych (`level`) i rozmiaru w bajtach zmiennych lokalnych (`storage`). Na stosie umieszcza wskaźniki ramy stosu: podprogramu wywołującego, wszystkich poziomów nadrzędnych i własny.

```
PUSH EBP;
FRAME_PTR ← ESP;
IF LEVEL > 0 THEN
    DO (LEVEL - 1) times
        EBP ← EBP - 4;
        PUSH Pointer(EBP); (* doubleword wskazywane przez EBP *)
OD;
PUSH FRAME_PTR;
```

```
FI;
EBP ← FRAME_PTR;
ESP ← ESP - STORAGE;
```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

30

Mnożenie BCD

```

222          5678
5678        *   3
*   3
-----
17034

          5814
+1122
-----
17034

```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

37

Mnożenie BCD

```

void m_BCD(char*a,char*b,int n, int m, char*w) {
__asm|
pushad
pushf
mov  ecx, m      //liczba cyfr mnożnika - m
mov  edi, b      //adres mnożnika
add  edi, ecx
mov  edx, w      //adres wyniku
add  edx, ecx

po_m:
push  ecx        //zabezpiecz m liczbę cyfr
                //pozostałych cyfr mnożnika
dec  edi        //m do o cyfra wyniku
dec  edi        //m do o cyfra mnożnika
mov  bl, [edi]   //do bl
mov  ecx, n      //ilość cyfr mnożnej - m
mov  esi, a      //adres mnożnej

iloczyn:
mov  al, [esi]   //cyfra mnożnej - od najstarszej
mul  bl         //razy cyfra mnożnika
aam
push  ax        //ah - przeniesienie z
                //mnożenia, al - wynik na stos
inc  esi
Loop iloczyn

mov  ecx, n      //najmłodsze ze stosu
pop  ax         //najmłodsze ze stosu
add  al, [edx+ecx] //i dodajemy cyfrę do wyniku
aaa
mov  [edx+ecx],al
dec  ecx
jz   one_n      //jeśli tylko jednocyfrowa mnożna

SumaBCD:
mov  bl, ah     //przeniesienie do bl
pop  ax         //następna cyfra i przeniesienie ze
                //stosu
add  al, [edx+ecx] //dodajemy kolejną cyfrę wyniku
aaa
add  al, bl     //plus poprzednie przeniesienie
aaa
mov  [edx+ecx], al //i do wyniku
mov  loop
loop SumaBCD

one_n:
mov  [edx], ah //ostatnie przeniesienie do wyniku
pop  ecx       //ilość pozostałych cyfr mnożnika
popf
popad
}
// wynik musi być wyzerowany przed wywołaniem

```

(C) KISI d.KIK PCz 2022

Programowanie niskopoziomowe

38